

[редкол.: О. Яценко (голов. ред.) та ін.]. – Київ : КНЕУ, 2020. Вип. 21. с. 53–62.
URL:<https://ir.kneu.edu.ua/items/05b2c7cf-fec7-4f76-98fc-37bc41c176f5>

4. Кубліцька О. Ринок електронної комерції в Україні: сучасний стан та тенденції повоєнного відновлення. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. №3 (35), с. 98–108. URL:[https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-3\(35\)-98-108](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-3(35)-98-108)

УДК 657:659.2:631.1

Головко Андрій

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

Науковий керівник:

Лисенко Алла, к.е.н., доц.

доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ

Фермерські господарства відіграють важливу роль у формуванні продовольчих запасів країни та забезпеченні потреб харчової промисловості у сировині аграрного походження, а населення - у сільськогосподарській продукції. В Україні такі господарства підлягають державній реєстрації як фізичні особи-підприємці, або як юридичні особи [1], що відображається на особливостях організації обліку та оподаткування, формуванні системи обліково-інформаційного забезпечення аудиту та аналізу.

У відповідності зі статтею 28 Закону України № 973-IV від 19.06.2003 р. (у редакції від 20.10.2021 р.) [1], фермерські господарства ведуть бухгалтерський облік та подають до відповідних органів фінансову звітність, статистичну інформацію, інші дані, встановлені чинним законодавством. Відповідальність за належну організацію обліку із забезпеченням фіксування у первинних документах фактів здійснення господарських операцій, збереження протягом встановленого терміну оброблених документів, реєстрів та звітності несе керівник або власник такого господарства відповідно до законодавства та установчих документів [2].

Питання інформаційного забезпечення досліджуються науковцями під різним кутом зору. Так, Гоголь Т.А. пропонує розглядати інформаційне забезпечення як систему, як механізм та як сукупність інформаційних даних, на основі чого науковець формулює наступне визначення поняття «інформаційне забезпечення»: «організація процесу збору, обробки, узагальнення і збереження інформації та передачі її між різними структурними підрозділами управлінської служби з метою її використання для виконання функцій, що поставлені перед системою управління для стабільного функціонування і розвитку підприємства» [3, с. 16].

Виходячи з цього, обліково-інформаційне забезпечення аудиту та аналізу у фермерських господарствах пропонуємо трактувати як організацію процесу збору, обробки облікової інформації, її узагальнення, збереження та передачі з метою подальшого використання при проведенні аудиту та аналізу для виконання функцій, пов'язаних з управлінням такими господарствами.

При формуванні системи обліково-інформаційного забезпечення аудиту та аналізу у фермерських господарствах необхідно враховувати особливості організації обліку, пов'язані з наступними аспектами функціонування таких господарств: у більшості випадків засновники вносять до складеного капіталу не майно, а права користування ним; як правило, членам господарства виплачується замість заробітної плати частка отриманого доходу; на організацію обліку, аудиту та аналізу здійснюють вплив галузеві особливості сільськогосподарського виробництва.

Найчастіше фермерські господарства невеликі за розміром та обсягами діяльності, тому вони, як правило, є малими підприємствами або суб'єктами мікропідприємства, що передбачає доцільність спрощення обліку. У відповідності з Методичними рекомендаціями № 189, бухгалтерський облік у фермерських господарствах може вестися за простою формою обліку, спрощеною формою обліку, спрощеним або повним Планом рахунків з використанням Журналу-Головна або Журнально-ордерної форми [4]. Статтею 296.1 ПКУ передбачено, що фізичні особи-підприємці - платники єдиного податку (ЄП) першої та другої груп і платники ЄП третьої групи, які не є платниками податку на додану вартість (ПДВ), ведуть облік у довільній формі з помісячним відображенням отриманих доходів. Фізичні особи-підприємці платники ЄП третьої групи, які є платниками ПДВ, здійснюють облік доходів і витрат з використанням типової форми. Платники ЄП третьої групи (фізичні особи-підприємці) при цьому ведуть облік доходів та витрат від виробництва власної сільськогосподарської продукції окремо від обліку доходів та витрат від здійснення інших видів підприємницької діяльності [5].

Розглянуті особливості здійснюють вплив на організацію аудиту та аналізу у фермерських господарствах. Так, при формуванні обліково-інформаційного забезпечення аудиту слід враховувати наявність специфічних об'єктів обліку: тварин, багаторічних насаджень та плодоносних рослин, довгострокових та поточних біологічних активів, продукції сільськогосподарського виробництва. Також необхідно враховувати особливості формування фінансових результатів, наявність специфічних форм первинних, зведених облікових документів та статистичної звітності.

Серед важливих моментів, на які доцільно звернути увагу під час формування системи обліково-інформаційного забезпечення та проведення аудиту у фермерських господарствах, науковці виокремлюють: особливості поширення норм НП(С)БО 7 «Основні засоби», НП(С)БО 30 «Біологічні активи», НП(С)БО 16 «Витрати» та ін.; необхідність встановлення відповідності даних аналітичних реєстрів та даних синтетичного обліку за рахунками 15, 16, 21 та ін.; урахування послідовності розподілу витрат та

особливостей калькулювання собівартості одиниці продукції; дотримання встановлених законодавством вимог щодо перебування на сплаті ЄП [6].

Нині фермерські господарства України здійснюють фінансово-господарську діяльність в умовах воєнного стану, що визначає необхідність урахування особливостей її нормативно-правового регулювання, зокрема, висвітлених у науковій публікації [7], оскільки розглянуті особливості здійснюють значний вплив на формування системи обліково-інформаційного забезпечення аудиту та аналізу.

Обліково-інформаційне забезпечення аналізу у фермерських господарствах залежить від специфіки побудови системи обліку та особливостей організації виконання аналітичних робіт. Керівник фермерського господарства, як правило, проводить економічний аналіз власними силами із залученням бухгалтера, або стороннього фахівця-аналітика. У той же час, при залученні зовнішніх фахівців необхідно враховувати, що «управлінська інформація не повинна розголошуватися, тому керівнику господарства доцільно обмежувати доступ сторонніх осіб до тієї частини внутрішньої інформації, яка має стратегічно важливе значення» [8].

Належне ведення обліку сприяє формуванню якісної системи обліково-інформаційного забезпечення аудиту та аналізу у фермерському господарстві, що забезпечує можливість прийняття ефективних управлінських рішень.

Література:

1. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV (редакція від 20.10.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#n10> (дата звернення: 09.04.2024 р.).
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (у редакції від 01.01.2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#n113> (дата звернення: 09.04.2024 р.).
3. Гоголь Т.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія. Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2014. 384 с.
4. Методичні рекомендації з організації та ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах: Наказ Міністерства аграрної політики України від 02.07.2001 р. № 189. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0189555-01#Text> (дата звернення: 10.04.2024 р.).
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (редакція від 01.04.2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n7158> (дата звернення: 10.04.2024 р.).
6. Лисенко А.М., Акімов С.С. Особливості проведення аудиту в сфері агробізнесу. Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф., 17 листоп. 2022 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. С. 142-145. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/12301> (дата звернення: 10.04.2024 р.).
7. Лисенко А.М. Нормативно-правове регулювання як основа раціонального функціонування агробізнесу України в умовах воєнного стану. *Moderní aspekty vědy: XXVI. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2022, pp. 71-81.* URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/12510> (дата звернення: 10.04.2024 р.).
8. Лисенко А.М. Особливості організації економічного аналізу у фермерському господарстві. Глобальні принципи фінансового, облікового та аналітичного забезпечення аграрного сектора економіки : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 8-9

УДК 657

Доценко Вікторія

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

Криворізький національний університет

м. Кривий Ріг, Україна

Науковий керівник:

Сгорова О.М., доктор філософії, викладач

кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

На основі бухгалтерської інформації приймаються будь-які економічні, фінансові та конкурентні рішення. Інформаційні технології – це сучасний та ефективний інструмент отримання бухгалтерської інформації на підприємстві. За допомогою інформаційних технологій, керівники можуть швидко приймати важливі управлінські рішення або контролювати дану інформацію. І тому, перспективний розвиток використання інформаційних технологій є дуже важливим для кожного суб'єкта підприємницької діяльності.

Дослідженням цієї теми займалися багато науковців, зокрема: Білуха М. Т., Бутинець Ф. Ф., Завгородній В. П., Івахненков С. В., Старенька О. М., Грибовська Ю. М., Уманська В. Г., Ясінська А. І. [1-4].

Не зважаючи на те, що відбувається постійне удосконалення та з'являються нові рішення щодо програмного забезпечення для здійснення бухгалтерського обліку, світові тенденції вимагають використання в діяльності підприємств сучасних інформаційних технологій.

На жаль, у нас в країні цифровізація таких технологій відбувалася повільніше, ніж в інших. Але, не дивлячись на те, що нас застала пандемія та повномасштабна війна, у нас все одно продовжують прогресувати інформаційні технології. Ці перешкоди навпаки посприяли швидкості цифровізації для українських підприємств.

Не будемо забувати про те, що крім великих підприємств існують ще й малі, яким існувати значно складніше, ніж великим. Все це тому, що на великому підприємстві фінансовий запас набагато більший, ніж у малому. І тому на малих підприємствах витрати іноді перевищують за дохід. Через це, розвиток інформаційних технологій на таких підприємствах майже не відбувався і було дуже складно працювати, але зараз ситуація змінилася в кращу сторону[3].